

Aastaraamat 2010

Sisukord

Eessõna	4
Tegevuseesmärgid aastaks 2009.....	5
Kutsekoja struktuur aastal 2009.....	7
Aasta olulisemad sündmused.....	8
Kutsenõukogudes tehtud töö.....	8
Kutsetunnistuste väljastamine aastal 2009.....	9
Ehituse, Kinnisvara ja Geomaatika Kutsenõukogu	9
Energeetika, Mäe- ja Keemiatööstuse Kutsenõukogu	9
Hariduse Kutsenõukogu	10
Inseneride Kutsenõukogu	10
Kergetööstuse Kutsenõukogu	11
Kultuuri Kutsenõukogu	11
Masina-, Metall- ja Aparaatitööstuse Kutsenõukogu	12
Metsanduse Kutsenõukogu	12
Rahvakunsti ja Käsitöö Kutsenõukogu	13
Teeninduse Kutsenõukogu	13
Tervishoiu ja Sotsiaaltöö Kutsenõukogu	14
Toiduainetööstuse ja Põllumajanduse Kutsenõukogu	14
Transpordi ja Logistika Kutsenõukogu	15
Õigus- ja Sisekaitse Kutsenõukogu	15
Äriteeninduse ja Muu Äritegevuse Kutsenõukogu	16
Väljastatud kutsetunnistused aastatel 1999-2009 tasemetega kaupa iga kutsenõukogu kohta	17
Välisprojektides osalemine	18
VALEW - to VALidate LEarning at Work	18
INLearning - Validating Learning for an Inclusive Society	18
NCP-VET-CO projekt	19
Siseturu infosüsteem (IMI)	19
EQF-i rakendamine põllumajandussektoris (EQUFAS)	20
Väliskogemusest õppimine	21
Teavitussüritused ja koolitused	33
Europassi Keskus	36
Summary in English	37
Introduction	37
Structure	38
Lisad	39
Pilte toimunud sündmustest aastal 2009	39
Artikkel „Milleks mulle kutse?“	45
Artikkel „Kogemust võetakse arvesse ka kutse andmisel“	46
Artikkel „Kutsesüsteem kui liides tööturu ja haridussüsteemi vahel“	47

Eessõna

Kuuldes sõna kutsesüsteem, seostatakse seda tihti vaid kutseharidusega, mis on aga väga ekslik arusaam. Tegelikult tegeldakse kutsesüsteemis töötajate kutsealase kompetentsuse hindamise ja tunnustamisega, sõltumata sellest, milline on selleks vajalik formaalhariduslik taust. Ühest küljest selgitatakse kutsesüsteemis välja, millised teadmised, oskused ja hoiakud on töötamiseks vajalikud. Teisalt aga hinnatakse inimeste tegelike teadmiste ja oskuste vastavust esitatud nõuetele ja ootustele.

Kutsesüsteemi toimimise ja arendamise laiem eesmärk on toetada Eesti töötajate konkurentsivõimet – luua eeldused, et kutsealasele tegevusele suunatud õppe sisu vastaks tööturul nõutavale. Tugev ja läbi paistvalt toimiv kutsesüsteem aitab kaasa inimeste teadmiste ja oskuste hindamisele ning tunnustamisele olenemata sellest, kus ja kuidas õpe on toimunud, muutes kutsed ka rahvusvaheliselt võrreldavaks.

Vastavalt kutseadusele on Eesti kvalifikatsiooniraamistik (edaspidi EKR) 8 taset. Eesmärk on EKRi kujundada raamistik, mis haarab kõigi hariduse liikide (üldharidus, kutseharidus, kõrgharidus, täiend- ja ümberõpe) kvalifikatsioone ja kutseid. EKRi paigutatakse vaid riiklikult tunnustatud kvalifikatsioonid. EKRi tasemetega võivad olla seotud kvalifikatsioonid, mis veel ei ole saanud riiklikku tunnustust, samuti kvalifikatsioonid, mille riikliku tunnustamise tingimused on määratlemata, näiteks osakvalifikatsioonid ja kompetentsid.

26. veebruarist 2010 on Kutsekoda ametlikult Euroopa kvalifikatsiooniraamistiku (edaspidi EQF) rakendamise riiklik koordinatsioonikeskus. 2010. aasta detsembriks koostati Eesti kvalifikatsiooniraamistiku EQFiga sidumise esmane aruanne. Selles kirjeldati Eesti hariduslike kvalifikatsioonide ja kutsekvalifikat-

sioonide EQFi tasemetega sidumist. Aruande põhjal on käimas laiem arutelu eri osapoolte vahel. Lõplik versioon tõlgitakse inglise keelde ja esitatakse Euroopa Komisjonile 2011. aasta sügisel.

2010. aasta oli Kutsekojale edukas nii põhitegevuses kui kutsesüsteemi arendamisel. Loodud on terviklikult toimiv, avatud ja paindlik Eesti kutsesüsteem. Oma ehituspõhimõtetest vabatahtlikuna on see süsteem võimaldanud sertifitseerida rohkem kui 55000 tööturul tegutseva inimese kutsekvalifikatsiooni, andes olulise panuse Eesti tööjõu konkurentsivõime tõusule.

Käesolev aastaraamat, sellisena järjekorras kolmas, annab ülevaate Kutsekoja 2010. aasta kõige olulisematest sündmustest, kutsenõukogude tööst, toimunud arendustegevusest ning aasta jooksul saadud väliskogemusest.

Head lugemist!

Olav Aarna
Juhatuse liige

Maaja-Katrin Kerem
Juhatuse liige

Kutsekoja tegevus aastal 2010

Kutsekoja tegevuse eesmärgiks on:

- ✓ ühtse ja korrastatud kutsesüsteemi loomisele ja arendamisele kaasa aitamine;
- ✓ Eesti töötajate kvalifikatsiooni võrreldavuse ja teiste riikide poolt tunnustuse saavutamiseks eelduste loomine.

Sellest lähtuvalt on Kutsekoja tegevusvaldkonnad järgmised:

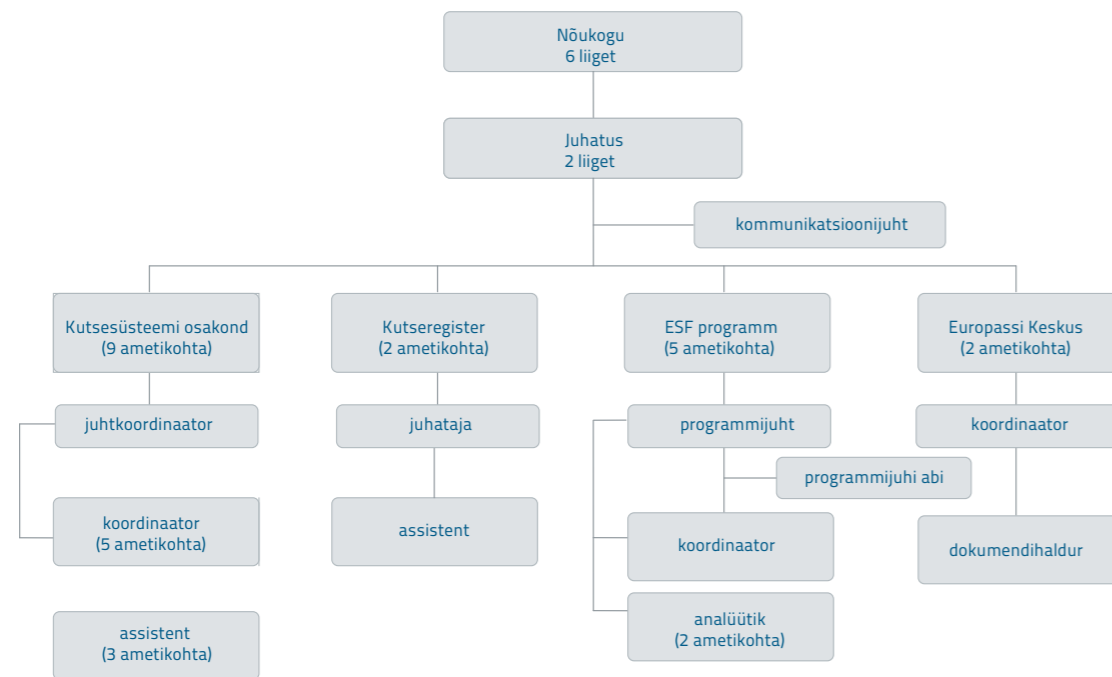
- kutsenõukogude tegevuse korraldamine ja nende antud ülesannete täitmine;
- kutsestandardite väljatöötamise ja uuendamise korraldamine;
- kutseandmise rakendamine ja arendamine;
- volitatud töötajana riikliku kutseregistri (edaspidi kutseregistri) pidamine;
- kutsesüsteemi arendamine;
- Eesti Europassi Keskuse töö korraldamine;
- välisriigis omandatud kutsekvalifikatsioonide tunnustamise koordinatsioonikeskuse ülesannete täitmine.

2008. aastal käivitus ESF programm „Kutsete süsteemi arendamine 2008-2013“. Programmi eesmärk on elukestvate õppele ja tööjõu vabale liikumisele toeks oleva, tööturu vajadusi arvestava jätkusuutliku kutsesüsteemi väljaarendamine.

Programmi 2010. aasta olulisemad tegevused olid järgmised:

- ✓ teiste riikide kvalifikatsioonisüsteemide arengute seire ja andmete täiendamine; koostati dokument: Riiklike kvalifikatsiooniraamistike arengud Euroopas (2010) ja lühiülevaade tabeli kujul;
- ✓ kutsesüsteemi kontseptsiooni aruteludokumendi koostamine;
- ✓ vana ja uue kutseraamistiku sidumise meetoodika väljatöötamine ja katsetamine;
- ✓ kutsetegevuste klassifitseerimise aluste, kutsete kaardistamise juhend ja kutsete kataloogi esimese variandi väljatöötamine;
- ✓ kutsetegevuse kvalitatiivse arengu ja muutuste prognoosimehhanismi väljatöötamine;
- ✓ kutsestandardi uue vormi ja koostamisjuhendi katsetamine;
- ✓ uue raamistiku tasemenumbri kutsesstandardite koostamine ja uuendamine (kokku 61 kutsestandardit);
- ✓ ettevalmistustöö varasemate õpingute ja töökogemuse arvestamise (VÕTA) põhise ja osade kaupa kutse andmise ning kutseoskuste kompetentsipõhise hindamise käivitamiseks;
- ✓ ettevalmistustöö kutse andjate ja õppeasutuste vahelise koostöö ning kvaliteeditagamise mudeli väljatöötamiseks;
- ✓ Kutsekoja töötajate ja koostööpartnerite koolitamine;
- ✓ teavitustöö.

Kutsekoja struktuur aastal 2010

Kutsekoja tegevust juhib 6-liikmeline juhatus. Nõukogu kavandab Kutsekoja tegevust, korraldab juhtimist ja teostab järelevalvet Kutsekoja ja juhatuse tegevuse üle.

Nõukogu koosseis aastal 2010 oli järgmine:

Tarmo Kriis	Eesti Tööstajate Keskkliit – esimees
Siim Raie	Eesti Kaubandus-Tööstuskoda
Jüri-Sander Vaikma	Eesti Ametiühingute Keskkliit
Priit Vilba	Teenistujate Ametiliitude Organisatsioon
Anu Alber	Sotsiaalministeerium (kuni 22.08.2010)
Egle Käärats	Sotsiaalministeerium (alates 24.09.2010)
Andres Pung	Haridus- ja Teadusministeerium

Juhatus oli kaheliikmeline, kuhu kuuluvad Olav Aarna (juhatuse liige, ESF programmi analüütik) ning Maaja-Katrin Kerem (juhatuse liige, ESF programmi juht). 2010. aastal töötas Kutsekojas 19 inimest.

Aasta olulisemad sündmused

- 26. veebruaril** sai Kutsekojast ametlikult EQFi rakendamise riiklik koordinatsioonikeskus
- 11.-16. aprillil** oli Kutsekoda Euroopa haridusjuhtide õppelähetuse korraldajaks
- 23. aprillil** tunnustas Kutsekoda kutsenõukogude liikmeid, kes on kutsenõukogude ridades olnud nende loomisest alates kuni tänase päevani
- 19. juunil** anti kätte kutsetunnistus, mis kandis kutseregistri registreerimisnumbrit 050 000
- 4. novembril** sai Kutsekoja ametlikuks nimeks Sihtastutus Kutsekoda

23. aprillil kutsenõukogude infopäeva lõpus tunnustas Kutsekoda kutsenõukogude liikmeid, kes on andnud oma vabatahtliku panuse nii oma valdkonna kutsete kui kogu kutsesüsteemi arendusse, olles kutsenõukogude ridades nende loomisest alates kuni tänase päevani.

Tunnustatud kutsenõukogude liikmed (nimekiri kutsenõukogude kaupa):

Ehitus, Kinnisvara ja Geomaatika

- Aleksander Kaldas
- Holger Karema
- Tiiu Randma
- Raivo Vallner
- Jüri Kröönström

Energeetika, Mäe- ja Keemiatööstus

- Enno Rebane
- Andres Saar
- Kaie Saar
- Anneki Teelahk
- Raivo Teemets

Haridus

- Eve Eisenschmidt

Infotehnoloogia ja Telekommunikatsioon

- Jüri Jõema
- Henn Sarv
- Niilo Saard
- Avo Ots

Inseneeria

- Andres Laansoo
- Jaanus Lass
- Uudo-Rein Lehtse
- Enno Lend
- Ilmar Link

Heiki Meos

- Toomas Rang
- Väino Verlin

Kultuur

- Toomas Tõnise
- Ilmar Heinsoo
- Anne-Ly Hussar
- Ago Tuuling
- Malle Englas
- Riina Viiding

Masina-, Metall- ja Aparaatitööstus

- Aleksander Stepanov
- Jüri Riives
- Grigori Geršman

Metsandus

- Jüri Minjajev

Rahvakunst ja Käsitöö

- Liina Veskimägi-Iliste
- Anni Kreem
- Ene Lind
- Ave Matsin
- Kadi Pajupuu
- Eino Pedanik
- Liivi Soova

Teenindus

- Toomas Undusk
- Ritta Roosaar
- Donald Visnapuu
- Mall Pink
- Helle Aruniit
- Ain Peensoo
- Marika Merilai
- Ene Kattel

Tervishoid ja Sotsiaaltöö

- Linnu Mae
- Kersti Põldemaa
- Inna Rahendi

Toiduainetööstus ja Põllumajandus

- Riina Nei
- Toivo Orgusaar
- Valdur Miller
- Kaul Numm

Transport ja Logistika

- Alar Lõhmus
- Enn Kreem
- Jüri Lember
- Tarvi Viks
- Kalju Peterson
- Juhan Kaarpalu

Õigus- ja Sisekaitse

- Margo Klaos
- Aimar Köss
- Maiko Martsik
- Margus Möldri

Äriteenindus ja Muu Äritegevus

- Sirje Orvet
- Tiina Käsi

Eraldi toodi välja **Tiia Randma**, kes on kutsesüsteemi väljatöötamise üks algatajaid ning on ka pea kõigi kutsenõukogude liige.

Kutsenõukogudes tehtud töö

2010. aastal töötas Kutsekoja juures 16 kutsenõukogu. Aasta jooksul toimus 33 kutsenõukogu koosolekut ning lisaks viidi läbi 13 kirjalikku hääletust. Kutsenõukogude all töötas 55 erinevat töörühma ning töörühmade poolt töötati välja 16 kompetentsipõhist kutsestandardit.

Kutse andmise tegevusluba anti kolmele uuele organisatsioonile:

- BCS Koolituse AS
- Eesti Mäetööstuse Ettevõtete Liit
- Eesti Turismifirmade Liit

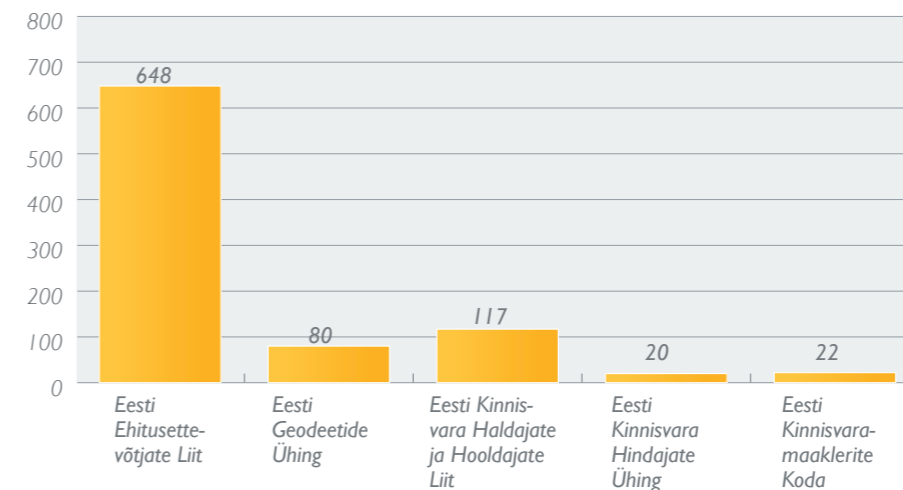
Kõigi kutsenõukogu koosolekute päevakorras oli lisaks kutsenõukogu valdkonna spetsiifilisi tegevusi (valdkonna uute kutsestandardite koostamise algatamine ja kinnitamine, kutset andvatele organitele tegevusloa andmine) puudutavatele küsimustele ka:

- ✓ kutse andja avaliku konkursi ettevalmistamine ja läbiviimine;
- ✓ Eesti kvalifikatsiooniraamistiku ja tasemekirjelduste tutvustus;
- ✓ olemasolevate kutsestandardite suhestamine Eesti kvalifikatsiooniraamistiku tasemega.

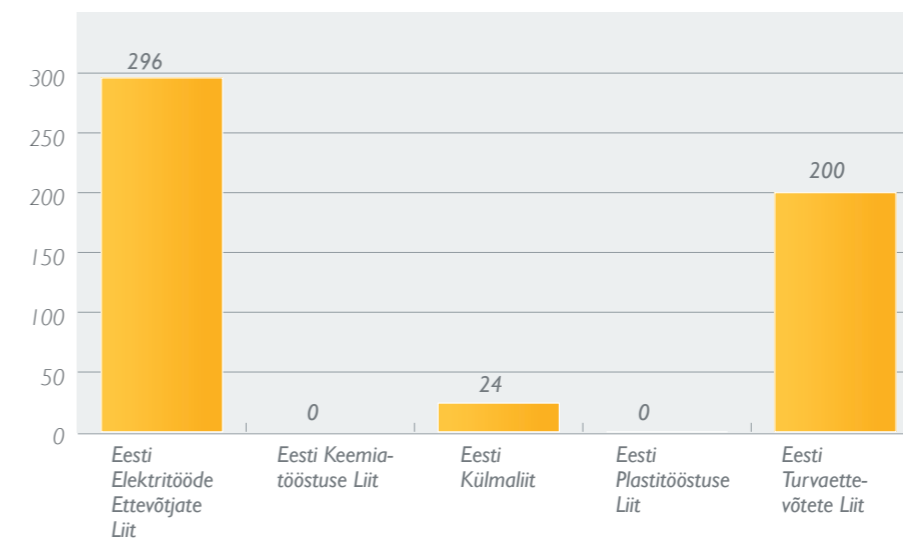
Kutsetunnistuste väljastamine 2010. aastal

Järgnevatel graafikutel on näha mitu kutse andjat iga kutsenõukogu all tegutseb ning kui palju on 2010. aastal iga kutse andja kutsetunnistusi väljastanud.

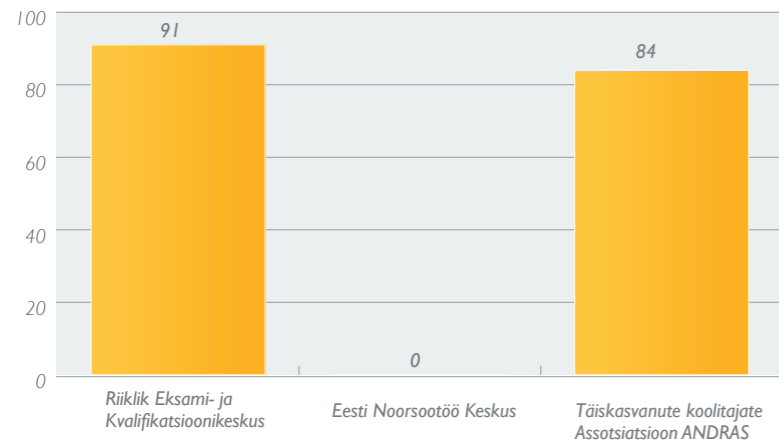
Ehituse, Kinnisvara ja Geomaatika Kutsenõukogu

Energeetika, Mäe- ja Keemiatööstuse Kutsenõukogu

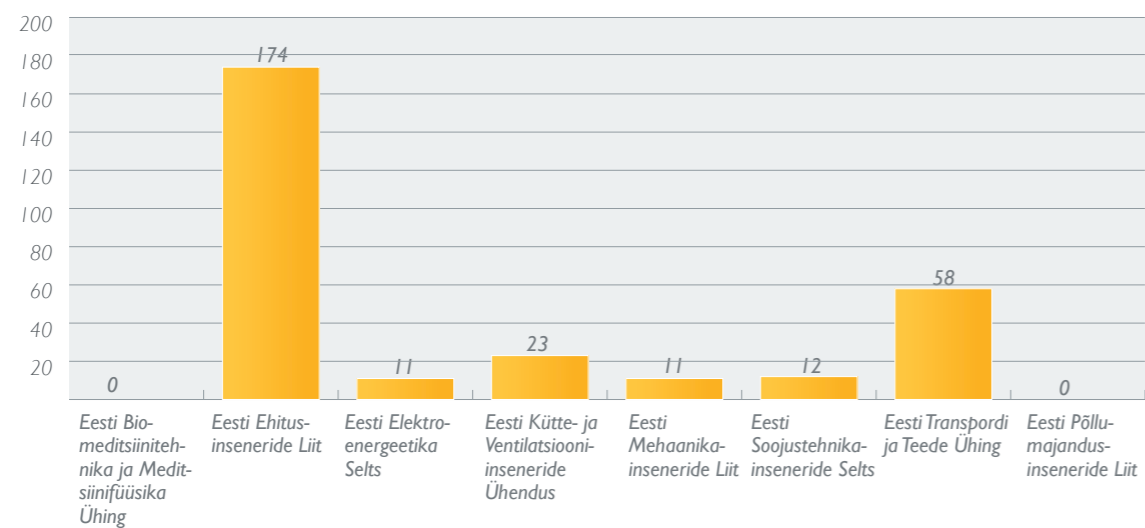
Hariduse Kutsenõukogu

Infotehnoloogia ja Telekommunikatsiooni Kutsenõukogu

Kutsenõukogu andis kutse andja tegevusloa BCS Koolitusele, kes väljastas 2010. aastal 25 kutsetunnistust.

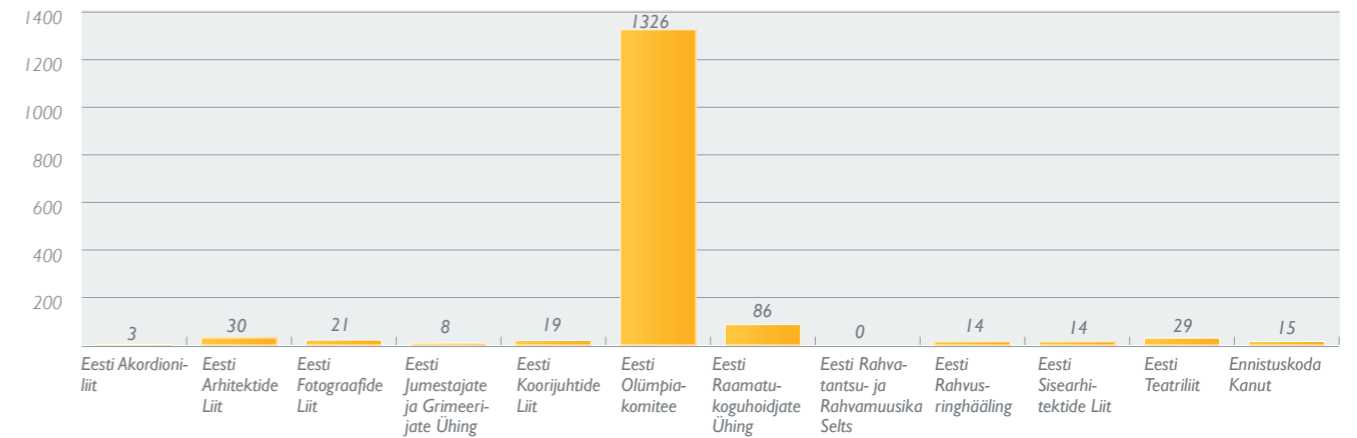
Inseneride Kutsenõukogu

Kergetööstuse Kutsenõukogu

Kutsenõukogu all tegutseb üks kutse andja Eesti Rõiva- ja Tekstiililiit, kes väljasta 2010. aastal 24 kutsetunnistust.

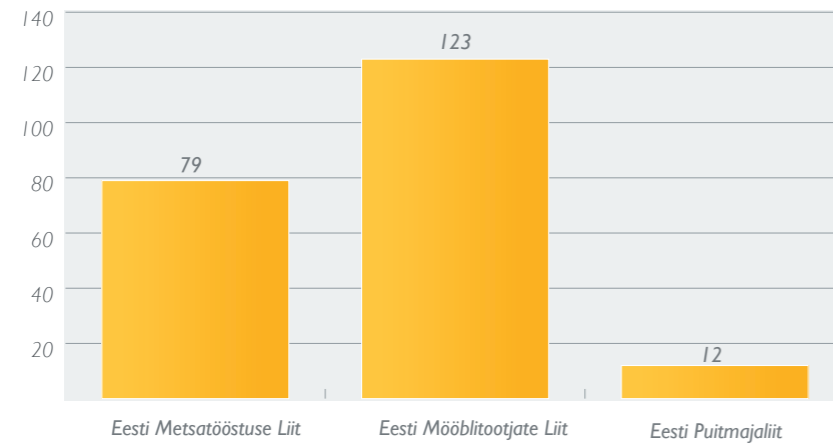
Kultuuri Kutsenõukogu

Masina-, Metalli- ja Aparaatitööstuse Kutsenõukogu

Kutsenõukogu all tegutseb üks kutse andja Eesti Masinatööstuse Liit, kes väljastas 2010 aastal 327 kutsetunnistust.

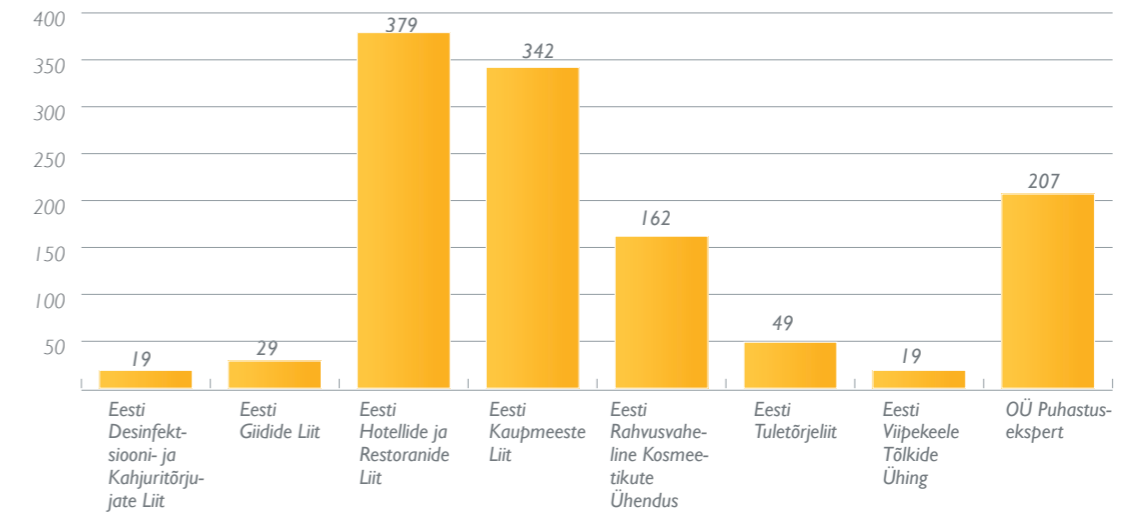
Metsanduse Kutsenõukogu

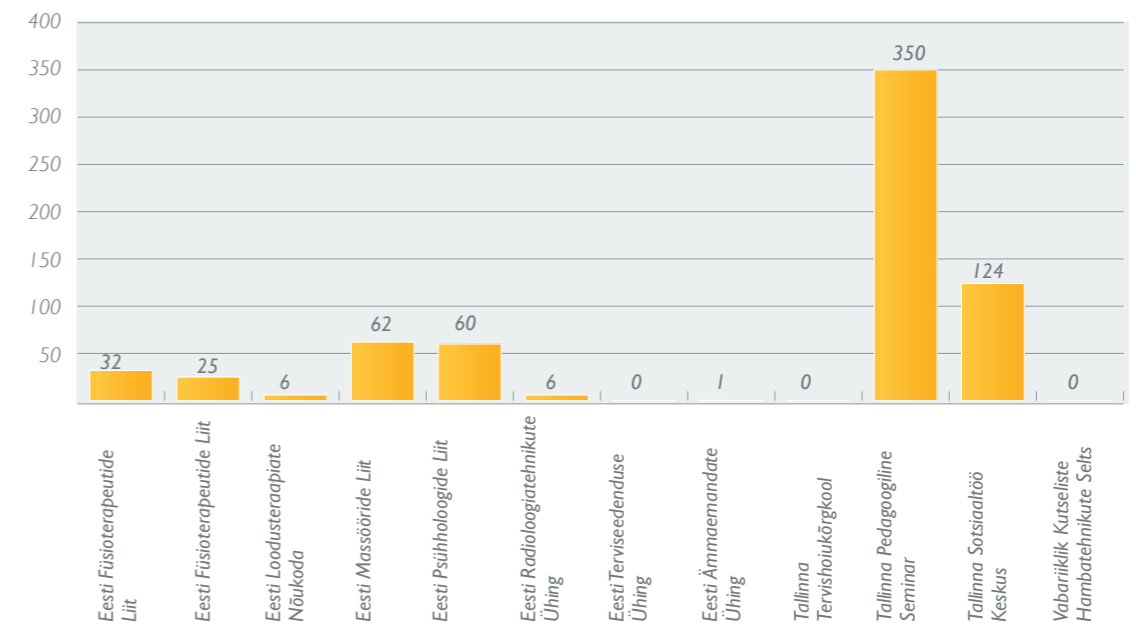
Rahvakunsti ja Käsitöö Kutsenõukogu

Kutsenõukogu all tegutseb üks kutse andja Eesti Rahvakunsti ja Käsitöö Liit, kes väljasta 2010 aastal 28 kutsetunnistust.

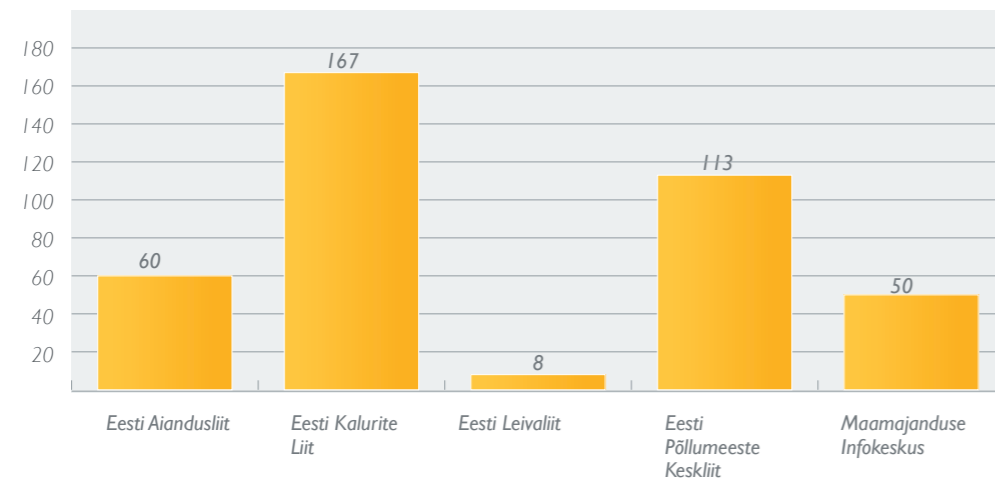
Teeninduse Kutsenõukogu

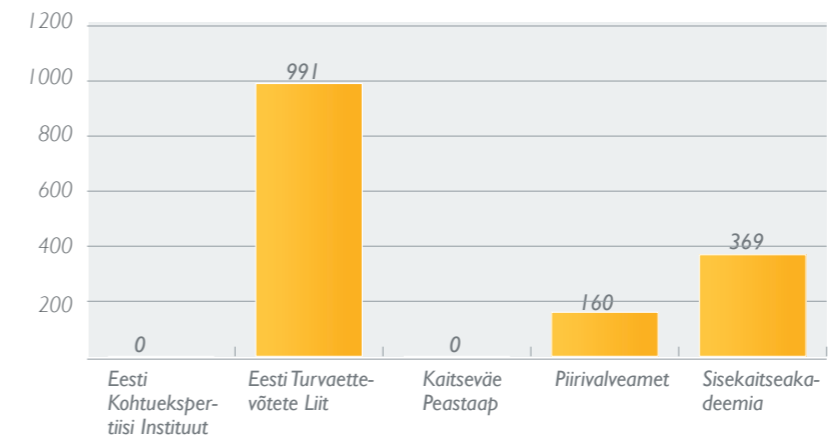
Tervishoiu ja Sotsiaaltöö Kutsenõukogu

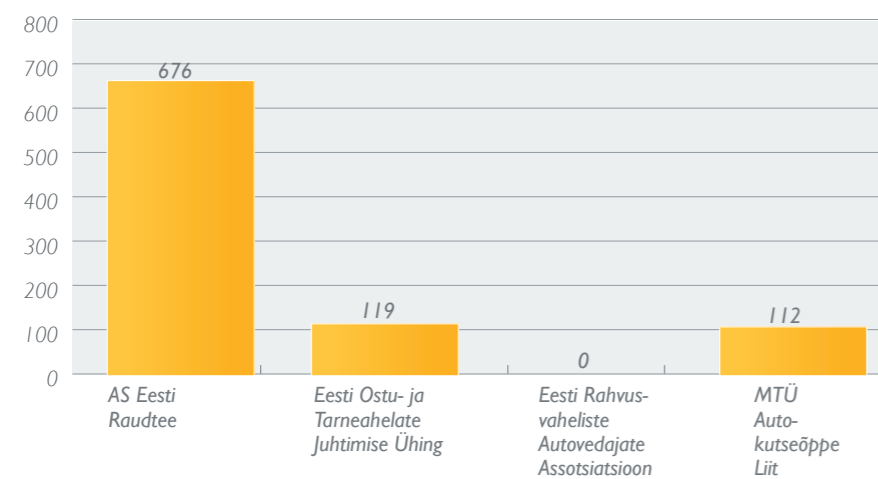
Toiduainetööstuse ja Põllumajanduse Kutsenõukogu

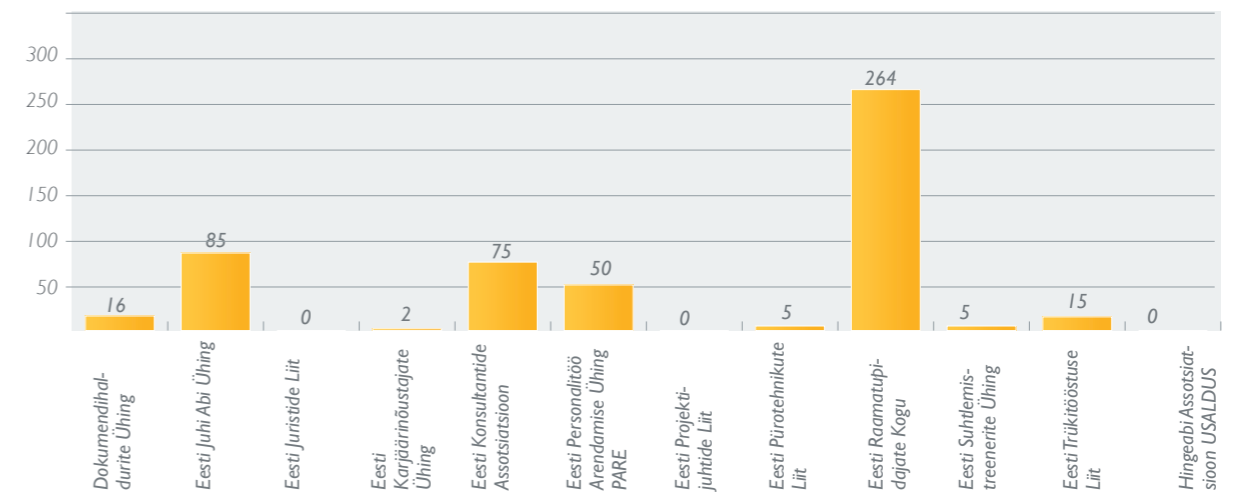
Õigus- ja Sisekaitse Kutsenõukogu

Transpordi ja Logistika Kutsenõukogu

Äriteeninduse ja Muu Äritegevuse Kutsenõukogu

Kutsekoda kui EQFi rakendamise koordineerimiskeskus

Selleks, et koordineerida riikliku kvalifikatsiooniraamistiku arendamist ja tagada Euroopa ühtse elukestva õppe kvalifikatsiooniraamistiku (EQF) rakendamine, on Euroopa Liidu riikidel soovitatud luua riiklik koordineerimiskeskus (National Coordination Point). Vastavalt HTM kantsleri korraldusele 26. veebruarist 2010 täidab Eestis seda rolli Kutsekoda.

Koordineerimiskeskuse ülesanneteks on:

- ✓ korraldada Eesti kvalifikatsioonide EQF tasemetega sidumise protsessi, tagades oluliste sihtrühmade kaasatuse ja protsessi läbipaistvuse;
- ✓ rakendada Euroopas kokku lepitud hariduse ja kvalifikatsioonide EQFga sidumise kvaliteedi tagamise põhimõtteid;
- ✓ teavitada kõiki huvirühmi ja avalikkust Eesti kvalifikatsioonide EQF tasemetega sidumise protsessi

tulemustest ning Eesti kvalifikatsioonisüsteemi arengust;

- ✓ osaleda riiklike koordineerimiskeskuste võrgustiku tegevuses.

Tagamaks kõigi oluliste huvirühmade kaasatust nendes protsessides, moodustati haridus- ja teadusministri käskkirjaga 4. oktoobrist 2010 laiapõhjaline juhtrühm, mida juhib HTM kantsler.

2010. aasta detsembriks koostati Eesti kvalifikatsioonide ja kvalifikatsiooniraamistiku EQFga sidumise aruande eestikeelne tekst. Selles kirjeldatakse üldhariduse, esmase kutsehariduse ja kõrghariduse kvalifikatsioonide ning kutsekvalifikatsioonide EQFi tasemetega sidumise protsessi ja analüüsitakse sidumise protsessi vastavust Euroopa Liidus kokku lepitud kvaliteedikriteeriumidele.

Kutsekoda kui EQFi rakendamise koordineerimiskeskus

20. veebruaril käivitus kutseregistri uus infosüsteem, mis võimaldab kutse andjatel operatiivselt tellida kutsetunnistuste trükki ja kutseregistrisse kandmist ning edastada infot kutsekomisjoni koosseisu muutumise kohta.

Veebikeskkonnas on igal kutse andjal õigus muuta ja näha ainult endaga seotud andmeid ja tellida ainult nende kutsetunnistuste trükki, mille väljastamise õigus on kutsenõukogus kinnitatud. See välistab võimaluse, et tellitaks kutsetunnistusi, mille andmiseks pole õigust saadud, leiutataks uusi kutsenimetusi või edastaks

andmeid, mille dešifreerimiseks peaks kutseregister kulutama ebamõistliku hulga energiat.

Vastukaja uuele infosüsteemile on olnud vastakas – kutse andjad, kes tellivad kutsetunnistusi tihti ja kelle jaoks on kutsetunnistuste kiire kutseregistris avalikustamine ning x-tee suhtlus Majandustegevusregistri väga oluline, on uue süsteemiga väga rahul, kuid kutse andjad, kes tellivad tunnistusi kord või paar aastas, ei taha seda sugugi omaks võtta, pidades seda aja- ja töömahukaks.

Europass

Europass on Euroopa Komisjoni algatus, mille eesmärgiks on suurendada Euroopa Liidus kodanike liikuvust õppe ja töö eesmärkidel. Eesti Europassi Keskus tegutseb alates 2005. aasta maist SA allüksusena. Keskuse peamisteks ülesanneteks on Europassi dokumentide tutvustamine erinevatele sihtrühmadele, sellekohase infosüsteemi haldamine ning koostöö info- ja nõustamisvõrgustikega.

2010. aasta oli edukas teavitustegevuse poolest, eriti seni vähe tähelepanu saanud sihtrühmade seas. Europassi infoseminar tööandjatele sai hea tagasiside osalejatelt. Enne seminari avaldati artikkel ajakirjas „Tööjõuturg“. 2010. aasta oli Europassi viies tegutsemis-aasta ning seetõttu korraldati aastapäevaüritus, tänamaks partnereid ja kinnistamaks veelgi koostööd erinevate organisatsioonide vahel. Teavituseks telliti reklaame järgnevates väljaannetes: Narvskaja Nedelja ja Põhjarannik (vene keeles), Eesti Ekspress, Maaleht, Postimees. Paljud noorteinfo- ja tööportaalid avaldasid informatsiooni Europassi kohta ja lisasid lingid Europassi kodulehele.

Osaleti mitmel messil: Orientiir Narvas, *European Job Days* Tallinnas, Euroopa Keelepäev Tartus, Lingid Tulevikku Paines, Teeviit Tallinnas. Õpirändevõrgustiku ühisboksiga osaleti lisaks eelnevale 8 messil või maakondlikul infopäeval.

Europassi CV-d koostati Eesti kasutajate poolt 13 204 korral. 94 kutsetunnistuse lisa on kättesaadavaks tehtud Kutsekoja kodulehel koos inglisekeelse tõlkega. Europassi õpirände tunnistusi väljastati 2010. aastal 608. Europassi Keskuse kodulehekülge külastati 2010. aastal üle 40 000 korra.

Europassi Keskus oli aktiivne ka rahvusvahelisel tasandil, osaledes kokku kolmel keskuste kokkusaamisel ja töötades koos teiste keskustega välja ühiseid ettepanekuid seoses Europassi dokumentidega. Eesti Europassi Keskus korraldas Põhja-, Balti- ja Benelux'i maade Europassi keskuste kohtumise Tallinnas.

Projekti on rahaliselt toetanud Euroopa Komisjon. Publikatsiooni sisu peegeldab autori seisukohti ja Euroopa Komisjon ei ole vastutav selles sisalduva informatsiooni kasutamise eest.

Välisprojektides osalemine

Kutsekoda osales 2010. aastal järgmistes rahvusvahelistes projektides:

VALEW – to VALIDate LEarning at Work

VALEW projekti eesmärgiks oli välja töötada mitteformaalses ja informaales õppes omandatud kompetentside sertifitseerimise üldine mudel, mis on seotud Euroopa kvalifikatsiooniraamistiku tasemetega ning illustreeritud IKT (info- ja kommunikatsioonitehnoloogia) ja organisatsiooniliste (sotsiaalsete) kompetentside näitel.

Projekti VALEW juhtivpartner oli Milaano Tehnikaülikooli Sihtasutus - *Fondazione Politecnico di Milano* ning kaasatud partnerid olid Eesti (Kutsekoda), Itaalia (Scienter Italia; Regional Agency for Education, Training and Employment), Saksamaa (IG Metall Vorstand), Prantsusmaa (University of Strasbourg), Hispaania (Scienter Espana), Holland (Foundation V. Prior Learning) ja Šotimaa (University of Edinburgh). Projekt kestis poolteist aastat: 01.2009-06.2010.

08. juunil toimus Tallinnas projekti lõpukonverents, kus projekti juhtivpartner Clemenina Marinoni Milaano Tehnikaülikooli Sihtasutusest rääkis VALEW projekti eesmärkidest ning Claudio Dondi (Scienter Italia) tutvustas koostatud mudelit ning rääkis projekti tulemustest.

Konverentsil anti ülevaade mitmest erinevast kompetentsiraamistikust. Jutta Breyer Saksamaalt tutvustas Euroopa e-kompetentside raamistikku ja Claudio Dondi rääkis DOSY raamistikust.

Olav Aarna tegi Kutsekoja esindajana ettekande teemal „Euroopa ühtse elukestva õppe ruumi poole“. Jüri Riives Eesti Masinatööstuse Liidust rääkis kompetentside tunnustamisest Eesti tööstusettevõtetes ning Katri-Triin Maripuu andis ülevaate arendustööst Eesti e-kompetentside raamistiku väljatöötamisel.

Konverentsi paneeldiskussioonis Bonnie Edwardsi (University of Edinburgh) juhtimisel said sõna erinevate riikide esindajad, kes jagasid oma maa kogemust kompetentside tunnustamisel. Paneeldiskussioonis osalesid Jüri Riives Eestist, Kees Schuur Hollandist, Margaret Cameron Šotimaalt, Clementina Marinoni Itaaliast, Jose Antonio Ivars Hispaaniast ja Dudley Dolan Iirimaaalt.

Projekti veebileht: <http://www.valew.eu>

INLearning – Validating Learning for an Inclusive Society

Projekti eesmärk on keskenduda mitte- ja informaales õppe tunnustamisele ja töötada välja metodoloogiline raamistik (tööriist) EQF tasemete vastava tunnustamise läbiviimiseks. Projekti eesmärgiks on välja töötada mitte- ja informaales õppe tunnustamise ühtne meetodika, mis oleks kasutatav kõigis Euroopa riikides.

Projekti käigus töötatakse välja järgmised tunnustamise tööriistad:

- ✓ „Lifepass“, mis on „portfoolio mälu-pulk“ ning
- ✓ käsiraamat, mida saab kasutada tunnustamiseprotsessi läbiviimisel.

Projekti juhtpartneriks on Malta Qualifications Council. Kaasatud on partnerid: Austria, Itaalia, Kreeka, Rumeenia, Sloveenia, Eesti, Türgi, Portugal

27.-28. mail toimus Itaalias Chietis projekti-partnerite kohtumine, kus arutati väljatöötatava hindamismetoodika tarkvaralist ja tehnilist lahendust ning selle meetoodika testimist partnerriikides. Eestis hakkavad antud hindamismetoodikat ja tehnilist lahendust testimata ehituse valdkonna madalamate tasemetete kutsete taotlejad.

Projekti koduleht: <http://www.inlearning.eu>

NCP-VET-CO projekt

Projekti koordinaatoriks on Kutsekoda. Kaasatud on partnerid Soomest, Lätist, Tšehhist ja Rumeeniast.

Projekti kestus on 09.2009 - 07.2011.

Kutsekoja eestvedamisel läbiviidava NCP-VET-CO projekti eesmärgiks on luua toimiv koostöövõrgustik Eesti, Läti, Soome, Rumeenia ja Tšehhi riiklike EQFi koordineerimiskeskuste vahel. Koostöövõrgustiku eesmärgiks on aidata partnerorganisatsioonidel arendada oma kvalifikatsioonüsteeme ja toetada riikide kutsete ja kutsehariduse kvalifikatsioonide sidustamist EQFga, jagada häid kogemusi ning leida ühiseid lahendusi sidustamisprotsessis esilekerkinud probleemidele.

25-26. veebruaril toimus projekti partnerite kohtumine Soomes Helsingis. Eesmärgiks oli tutvuda projekti partnerite riiklike kvalifikatsiooniraamistike koostamise põhimõtete ning hetkeolukorraga. Samuti arutleda kutsehariduse kvalifikatsioonide paigutamisest kvalifikatsiooniraamistikku ja nende sidustamisest EQFga. Lisaks rääkida ka kutsehariduse kvalifikatsioonide tasemekirjeldustest, sellega seotud tegevustest ja metodoloogiatest. Teisel päeval võrreldi Eesti, Soome ja Tšehhi NQF 4. taseme kirjeldusi.

3.-4. juunil osalesid Kutsekoja esindajad projekti kohtumisel Riias, kus partnerriigid jagasid oma kogemusi kompetentside kirjeldamise ja hindamise teemal. Kuna kutsesüsteemi ühe olulise arendussuunana on kutse andmise hindamisprotsesside kvaliteedi tõstmine ning kutse- ja hindamiskomisjonide koolitamine, siis sai Kutsekoda kohtumiselt kaasa häid näiteid teiste riikide hindamisprotsesside korraldustest, mida saame kasutada ka kutsesüsteemi arendamisel.

UNILLO - Promoting the EQF Learning Outcomes approach within European Universities

Projekti koordinaatoriks on *Scienter España*. Kaasatud on partnerid Eestist, Hispaaniast, Itaaliast, Poolast, Suurbritanniast ja Ungarist.

Projekti eesmärgiks on:

- analüüsida õpiväljundite rakendamise olukord Euroopa kõrgharidusruumis, määratledes kriitilised punktid ja „pudelikaelad“;
- määratleda õpiväljundite rakendamise eelised (kvalifikatsioonide vastastikune tunnustamine, VÕTA rakendamine, kvaliteedi tagamine, juurdepääsu ja võrdväärsete võimaluste tagamine);
- praktikakogukonna loomine;
- huvi suurendamine kõrgkoolide, kõrghariduse sektori ja riiklikul tasemel;
- metodoloogiliste vahendite loomine;
- projekti tulemuste levitamine kõrgkoolides ja EQF rakendamise struktuurides.

2010. aastal toimus projekti raames 2 projekti juhtühma kokkusaamist (Granadas ja Tallinnas).

Projekti kestus: 03.2010 – 02.2012.

Projekti kodulehekül: <http://www.unilo.eu>

Euroopa haridusjuhtide õppelähetuse korraldamine

11-16. aprillil oli Kutsekoda Euroopa haridusjuhtide õppelähetuse korraldajaks. Euroopa haridusjuhtide õppelähetuste programm on mõeldud haridusvaldkonnas tegutsevatele ning hariduse arendamisega tegelevatele inimestele, samuti sotsiaalsele partneritele, sh töömaailma esindajatele.

Programmi eesmärk on soodustada Euroopa riikide koostööd hariduspoliitika kujundamisel ja hariduse juhtimisel, pakkuda osalejatele võimalust vahetada kogemusi ning aidata leida häid kontakte edasiseks rahvusvaheliseks koostööks. Programmi toetajaks on Euroopa Komisjon, koordineerijaks CEDEFOP (European Centre for the Development of Vocational Training).

Kutsekoja poolt korraldatud õppelähetusel osales kaheksa inimest kuuest Euroopa riigist (Saksamaa, Itaalia, Iirimaa, Tšehhi, Belgia ja Portugal).

Õppelähetuse teemaks oli „Quality assurance in National Qualification Framework“.

Ühendavaks mõtteks seadsime kompetentsuse ringi (kvaliteediringi) mudeli, mille edukas toimimine sõltub iga osapoole tegevusest selles protsessis ning kõigi osapoolte koostööst. Olulised märksõnad olid Eesti kvalifikatsiooniraamistik (EKR), elukestev õpe, Euroopa Kvalifikatsiooniraamistik (EQF), VÕTA, kvaliteediauhinna mudelid ning koostöö nii Eesti siseselt kui rahvusvahelisel tasandil.

Õppelähetuse programmiga tegime algust Kutsekojas, kus juhatuse liige Olav Aarna tegi sisuka ülevaate Kutsekojast, kutseüsteemist ja kvaliteedi tagamiseks tehtavast arendustööst. Kõik külalised esitlesid end ning nende poolt ettevalmistatud esitluste kaudu

saim teada nende tööst ja tegemistest ning ootustest õppelähetusele.

Õppelähetuse käigus külastasime mitmeid organisatsioone, kus iga üks tutvustas oma tegevust kvaliteedi tagamise protsessis (kvaliteediringis): Elukestva Õppe Arendamise SA Innove; Eesti Kvaliteediühing, Riiklikus Eksami- ja Kvalifikatsioonikeskus, Haridus- ja Teadusministeerium ja SA Archimedes.

Praktilist elu käisime uurimas Olustvere Teeninduse- ja Maamajanduskoolis.

Kuna Olustvere kool on võitnud kutseõppeasutuste kvaliteediauhinna, siis oli nende praktiline kogemus heaks täienduseks eelnevalt esitatud teoreetilistele põhimõtetele. Kooli ajaloost ja tänastest arengutest kõneles kooli direktor Arnold Pastak, tehes seda talle omase sütitavuse ja huumoriga. Täiskasvanute koolituste korraldamisest rääkis Marika Luik. Kohtumisele oli palutud ka õpilasi, kelle siiras ja samas väga elutark esinemine tegi kõigi kuulajate südamed soojaks.

Õppelähetuse viimane kohtumispaik oli Kaubandus -Tööstuskoda.

Teemaks oli tööandjate hinnang haridusele ning nende võimalik koostöö koolilõpetajate oskuste parandamiseks. Kaubanduskoja poolt esinesid peadirektor Siim Raie ning haridusnõunik Tiia Randma. Kutse andjaid esindasid Toomas Tõnise Eesti Olümpiakomiteest, Indrek Peterson Eesti Ehituse ja Ehitusettevõtjate Liidust ning Helge Alt OÜ-st Puhastuseksperit (puhastusteeninduse valdkond). Arutleti selle üle, kas kutse andmine aitab parandada töötajate oskusi ning kas kutsetunnistus on kvaliteedimärk.

Väliskogemusest õppimine

26-27.04.2010 Ühendkuningriikide raamistike EQFga sidustamise protsessi tutvustav konverents

Osalesid: Maaja-Katrin Kerem ja Mare Johandi

Konverentsi peaesinejaks oli Mike Coles, kes tutvustas Ühendkuningriigi kvalifikatsiooniraamistike (Inglismaa, Šotimaa ja Wales) EQFga sidumise protsessi.

Inglismaal oli enne 5 taset, kuid nüüd on nende kvalifikatsiooniraamistikus (QCF) sisenemise tase (entry level) ning 8 kvalifikatsioonitaset. QCFi aluseks on suurus (credit) ja keerukus (level). QCFi ja EQFi suhestamisel kasutati best fit meetodit. Šotimaal on kvalifikatsiooniraamistikus 12 taset. Oluline on õpiväljundipõhisus ning osade kaupa tunnustamise võimalus. Walesis on 9 taset, kuhu on paigutatud 3 tüüpi kvalifikatsioonid: formaalsed kõrghariduslikud kvalifikatsioonid, formaalsed üld- ja kutsehariduslikud ja elukestva õppega seotud mitteformaalsed kvalifikatsioonid (SSC-s).

Järgmiste sammudena, mida Ühendkuningriigid plaanivad ühiselt ette võtta, tõi Mike Coles välja:

✓ kommunikatsioonikava koostamise (ka rahvusvaheline suhtlemine);

- ✓ sektoraalsete kvalifikatsioonide juurde toomise;
- ✓ laiema koostöö planeerimise Euroopa tasandil;
- ✓ sertifikaatide suhestamise EQFi tasemetega.

Esimese päeva õhtul toimus 6 töötuba, kus ühes neist tutvustas Maaja-Katrin Kerem Eesti näite põhjal, milline võib EQFga sidustamise metodoloogia olla.

Järgmisel päeval tutvustas Lõuna-Aafrika esindaja James Keevy, kuidas nemad on oma kvalifikatsiooniraamistiku üles ehitanud ja millistest põhimõtetest lähtunud. Lõuna-Aafrikas hakati kvalifikatsiooniraamistiku teemaga tõsisemalt tegelema, sest senist süsteemi oli vaja muuta. Oluline on luua tugev side töömaailmaga. Lõuna-Aafrikas on kvalifikatsiooniraamistikus 10 taset ja 3 alamtaseme (sublevels) ning sinna on paigutatud kõrghariduslikud kvalifikatsioonid; üld- ja kutsehariduse kvalifikatsioonid; ISCOI põhinevad töömaailma kvalifikatsioonid ning kutsed ja kutseomistamine (insenerid, raamatupidajad, arhitektid). Raamistik peaks olema sotsiaalne konstruktsioon, mis tõstab koostööd ja omavahelist kommunikatsiooni.

25.-26.11.2010 Seminar „Ettevõtlusõpet ja ettevõtlikkust toetav nõustamine Euroopas- Poliitika, kogemused ja tuleviku võimalused“ Kreekas Thessalonikis

Osalesid: Janne Järva, Ebe Soosaar

Seminari eesmärk oli:

- tutvustada ja arutleda lähiajal ilmuva Cedefop'i uuringu „Nõustamine ettevõtlusõppes“ peamistest tulemustest;

- esitada erinevaid üle-euroopalisi algatusi nõustamise kogemustest, milles on integreeritud elemendid kutse- ja kõrghariduse ettevõtlusõppes. Lisaks pakkuda infot uute või pürgivate ettevõtjate nõustamisest, mis toetab nende karjäärijuhtimist;

- tõsta teadlikkust nõustamise tähtsusest ettevõtlus-õppes ning soodustada koostööd tuleviku tegevuste ja strateegiate osas.

Seminaril kuuldu põhjal võis teha järgmised järeldused:

- tegevused/ poliitika, kogemused ja uuringud peaksid olema omavahel tugevamalt seotud, nt selleks, et toetada tegevusi Euroopa/ riiklikul tasandil on tarvis aluseks võtta rohkem võrreldavaid näiteid elust;
- koordineerimine ja koostöö erinevate sektorite vahel peaks olema liikmesriikide vahel tugevam (sisaldades haridust, ettevõtlust, tööstust);
- haridussüsteem peaks toetama ettevõtliku inimese oskuste omandamist algharidusest alates kuni kõrghariduseni välja (nt õppekava arendus);
- hariduse ja töömaailma koostoimet peaks parandama nii, et see võimaldaks õpilastel nende õpingute jooksul saada tegelikke kogemusi ettevõtetes;

08-10.12.2010 ECVETi I seminar Prantsusmaal Pariisis

Osales: Heli Oruaas

Seminaril eesmärgiks oli:

- ✓ saada laiem pilt ECVETi seotusest teise Euroopa komisjoni haridusvaldkonda reguleerivate initsiatiividega, nagu:
 - Europass
 - EQF
 - EQARF
 - Validation of non-formal and informal learning
 - EQAVET
- ✓ olla suuteline ära tundma, millist rolli üks või teine ametiasutus etendab ECVETi süsteemis kohalikul, riiklikul või üle-Euroopalisel tasemel;
- ✓ mõista paremini oma organisatsiooni rolli ECVETi

- õpetajad ja nõustajad peaksid muutuma kompetentsemaks selleks, et olla võimelised pakkuma õppijatele ning uutele/ pürgivatele ettevõtjatele ettevõtlusalast tuge;
- rolli mudeleid (nt edukad noored ettevõtjad) tuleks kasutada laialdasemalt soodustamiseks ettevõtlust kui karjääri võimalust noortele inimestele, kes veel õpivad;
- mentorkava uutele/ pürgivatele ettevõtjatele peab olema tulevikus väljatöötatud kuna mentorlus on tõhus meetod toetamiseks mentii karjäärijuhtimist, ameti- ja ärialaseid oskusi;
- võrgustikku ja otsest toetust ettevõtjate vahel tuleks kasutada süstemaatilisemalt vastastikkuse õppimise eesmärgil (nt jagades häid kogemusi ja väljakutseid);
- äri alustamiseks on tarvis rahastamissüsteemi, samuti õiguslikku ja administratiivset infot, nõustamist, juhendamist.

süsteemis ning olla suuteline seda huvigruppidele arusaadavalt esitama;

- ✓ saada aru Euroopa komisjoni soovitudest ning neid rakendada.

Korraldati mitmeid töötube, kus arutleti nt selle üle, millised on EQFi, Europassi ja ECVETi omavahelised seosed ning millist vastastikkust kasu nad üksteisest saavad. Samuti arutleti selle üle, millist kasu on tööturule, kutseõppehariduse populariseerimisele, tööjõu liikuvusele, erinevate kvalifikatsioonide ja kvalifikatsioonitasemete vahel liikujatele ja mitteformaalse õppe tunnustajatele ECVET-i mõistes õpiväljundite kirjeldamisest, unititest, ECVET-i punktidest ja õpitulemuste ülekandmisest ning kuidas need on omavahel seotud.

29-30.12.2010 PLA „Kvaliteeditagamise roll õpiväljundite defineerimisel, kirjeldamisel ja hindamisel“ Soomes Helsingis

Osales: Maaja-Katrin Kerem

PLA eesmärgiks oli saada teavet Euroopa riikide arengute kohta õpiväljundite ja kompetentside kirjeldamise kvaliteedi tagamisel.

Esimesel päeval toimus terve rida ettekandeid, plenaarsessioon teemal kuidas tagada kvalifikatsioonide kvaliteet, kui määratleme, kirjeldame ja hindame õpiväljundeid? ning töö töörühmades. Esimese seminaripäeva eesmärk oli tuua välja erinevad lähenemised õpiväljundite kirjeldamisele ja sellele, kuidas kvaliteeditagamise süsteemid seda protsessi toetavad. Kolmes töörühmas (üldhariduskoolid; kutsekoolid, kõrgkooli) arutati järgmisi teemasid:

1. Õpiväljundite defineerimise, kirjeldamise ja hindamise kvaliteet eri etappidel. Kes defineerib, millised osapooled on kaasatud, millistes etappides? Kes otsustab õpiväljundite üle standardites ja õppekavades?
2. Kuidas õpiväljundeid defineeritakse. Millises vormis? Kas on olemas kokkulepitud formaat, sõnavara, terminoloogia, taksonoomiad? Kui detailsed või üldised peaksid olema?
3. Kuidas toimub hindamine? Usaldusväärus, asjakohasus.

Teise seminaripäeva eesmärk oli arendada edasi esimese päeva teemasid. Luua vastastikkune arusaamine ja usaldus eri riikides loodavate õpiväljundite osas. Kuidas parimal viisil toetada kvaliteeditagamist riikide ja Euroopa tasandil? Loodi samuti 3 töörühma: õpiväljundid standardites, üksikutes kvalifikatsioonides; õpiväljundid hindamise aluseks ning õpiväljundid riiklikes kvalifikatsiooniraamistiketes. Seminaril

korraldajad esitasid kolm peamist küsimust, millele vastuseid otsiti:

1. Millised on olulisimad õpiväljundite üleminekuks seotud kvaliteeditagamisprobleemid, kui kirjeldatakse kvalifikatsiooni?
2. Millised on olulisimad probleemid seoses õppurite hindamisega vastavalt õpiväljundipõhiste standarditele ja õppekavadele?
3. Mil määral ja kuidas võtavad õpiväljundite arvesse olemasolevad riiklikud ja rahvusvahelised kvaliteedisüsteemid?

Seminaril tulemusena tehakse vajadusel muudatused-täiendused õpiväljundite kvaliteeditagamise üleeuroopalisse strateegiasse.

Kõlama jäid järgmised punktid:

- õpiväljundite kvaliteediküsimused ei tõrju välja hariduskorralduse kvaliteedi teemat;
- eri riikides on õpiväljundite lähenemine ja kasutustase väga erinev;
- üldiselt ei seata õpiväljundite otstarbekust ja kasulikkust enam kahtluse alla, peamised aruteluteemad puudutavad just õpiväljundite kvaliteeti ja kasutatavust;
- olulise probleemina toodi välja õpiväljundite sõnastamise asjakohasus, arusaadavus;
- tähtis on, et õpiväljundite kirjutamisse oleksid kaasatud asjakohased osapooled;
- eri haridussektorites on sobilik kasutada erinevat sõnastust; eri haridussektorite õpiväljundid erinevad oma ülesehituselt, sõnastuselt ja selle poolest, kui palju on kaasatud töömaailm;

- kutsehariduse õpiväljundid peaksid olema konkreetsemad, otseselt tööelust lähtuvad; bakalaureuse õpiväljundid üldisemad kui magistri õpiväljundid;
- kõik osalejad mõnitsid, et headest õpiväljunditest üksi ei ole palju kasu, kui sellele ei järgne kvaliteedimuutus õpetamises ja hindamises; terviklik kvaliteeditagamise süsteem kogu sertifitseerimisprotsessis on oluline;
- väga oluline on teabe jagamine ja vahetamine; eri riikide vahel kasutatavat terminoloogiat tuleks ühtlustada;
- standardid – võiksime õppida rohkem erinevatest Leonardo projektidest; peaks omama head ülevaated sektoraalsete projektide kohta;
- arusaamine ja teave õpiväljundite kohta tuleb viia üldsuseni, iga õpetaja ja õppurini;
- pehmete ja sotsiaalsete kompetentside õpiväljundite kirjeldamine on väärt suuremat tähelepanu;

Arutati ka selle üle, et kas oleks vaja üle-euroopalisi soovitusi-põhimõtteid hindamise jaoks. Üldine seisukoht ses küsimuses oli, et ilmselt küll. Praegu on eri riikides õpiväljundite hindamine väga erinev. Nii, et varsti on oodata üle-euroopalisi hindamiskriteeriume?

Teavitussüritused ja koolitused

Kuna 2009. aasta peamiseks märksõnaks oli kutseüsteemi arendustöö, tuli 2010. aastal keskenduda sama intensiivselt lisaks ka teavitustööle. Hea aluse andis selleks jaanuaris valmis saanud Kutsekoja kommunikatsioonistrateegia aastateks 2010-2013, kus on sihtrühmade lõikes toodud välja nende ootused ja eesmärgid, kutseüsteemi väärtuspakkumine, põhisõnumid ning sihtrühmapõhine kommunikatsioonistrateegia koos kommunikatsioonikanalite ja täpsete tegevustega.

Kommunikatsioonistrateegia valmimise käigus viis Kutsekoda jaanuaris kutseõukogu liikmete ja kutse andjate hulgas läbi küsitluse, mille eesmärgiks oli saada hinnang meievahelisele infoliikumisele ning häid ettepanekuid selle parendamiseks. Soovisime teada, kas meie koostööpartnerid on Kutsekoja tegevusest ning kutseüsteemi muudatustest piisavalt informeeritud, mille osas

oleks vaja rohkem teavet ning milliseid infokanaleid eelistatakse.

Kuna kutseüsteemi sõnumite edastajaks ja ühtse kuvandi loojaks ei ole ainult Kutsekoda, vaid väga suurt rolli mängivad ka kutse andjad, koostasime neile eraldi kutse andja meelespea. Koostatud juhend toob välja Kutsekoja kommunikatsioonistrateegiast tulenevad sõnumid erinevatele sihtrühmadele, soovitusel meediakanalite kasutamiseks ning edulugude kajastamiseks. Juhendid on mõeldud kasutamiseks kutseüsteemist rääkides või kirjutades, soovitusel on abiks ühtse kuvandi loomisel Eesti kutseüsteemist.

Lisaks viis Kutsekoda aprillis ja mais läbi kutse andmise-ga seotud tegevuste kaardistamise uuringu, et koguda teavet praeguse kutse andmise praktika kohta.

Koostööpartnerite teavitamine

5. veebruaril toimus Kutsekojas Eesti Infotehnoloogia ja Telekommunikatsiooni Liidu (ITL) eestvedamisel seminar infotehnoloogia ja telekommunikatsiooni (IKT) valdkonna spetsialistidele ESF programmi „Kutsete süsteemi arendamine” tutvustamiseks. Seminari eesmärgiks oli anda IKT ettevõtetele ülevaade sellest, kuidas kutseüsteem ning erinevate õppeliikide (kutseharidus, rakenduslik ja akadeemiline kõrgharidus) taseme- ja täiendkoolituse õppekavades leiavad kajastamist nende ootused töötajate kompetentsusele (teadmiste, oskuste, hoiakute).

7. aprillil toimus ettevõtete esindajatele, personalijuhtidele ja –töötajatele ning erialaliitude esindajatele teavitusseminar „Ettevõtte konkurentsivõime ja kvalifitseeritud tööjõud”. Seminaril arutati selle üle, kuidas jõuda kvalifitseeritud tööjõuni, mis on iga ettevõtte konkurentsivõime alus. Läbivaks teemaks oli, kuidas ettevõtted saavad kasutada kutseüsteemi ja Euroopasi dokumente. Lisaks sellele rääkis Piret Jamnes, kuidas kasutada SHL Grupi kompetentsikaarte. Huvitavaid näiteid kutseüsteemi rakendamisest tõi Jüri Riives.

23. aprillil kogunesid staažikad ja uued kutseõukogude liikmed ühisele infopäevale, et tutvuda kutseõukogu tegevuse põhimõtetega ja kutseõukogu rolliga Eesti kutseüsteemis – ettekanded tegid Kutsekoja juhataja Olav Aarna ja ESF programmi koordinaator Sirje Murre.

Toomas Tõnise, kes on nii Kultuuri kutseõukogu kui ka Kutseõukogude Esimeeste Kogu esimees, rääkis kutseõukogu liikme tööst läbi tegija silmade. Ühelt poolt on kutseõukogu liikmetel oluline tuua oma valdkonna teadmised ja kogemus kutseõukogusse. Teisalt on neil võimalus õppida teiste liikmete praktikast ning teavitada oma valdkonda kutseõukogu tegevusest ning otsustest. Kutseõukogu liikmete vahelise koostöö tulemusena luuakse ühist väärtust erinevate kutsealade vahel. Toomas rõhutas Kutsekoja koordinaatorite rolli tähtsust, kes tagavad koostöö ja ühtluse nii ühe kutseõukogu raames kui erinevate kutseõukogude vahel.

Koostööpartnerite koolitamine

20. aprillil, 8. juunil ja 24. augustil toimusid kutset andvate organite esindajatele koolitused „**Kutse andmisega seotud seadusandlus**”. Koolitustel keskenduti kutse andjate jaoks olulistele juriidilistele küsimustele, nagu „Milliseid õigusakte peab kutse andja tundma?” ja „Kuidas toimida, kui kutse taotleja on esitanud vaide?”. Koolitajateks olid Eesti Kaubandus-Tööstuskoja jurist Mait Palts ja Haridus- ja Teadusmi-

nisteriumi esindaja Kati Uusmaa. Koolitustel osales kokku 79 inimest.

Vahemikus **23. september kuni 21. detsember** toimus 16 „**Kompetentsipõhine hindamine**” koolitust, mis olid mõeldud kutse- ja hindamiskomisjoni liikmetele, aga ka teistele kutseüsteemiga seotud inimestele. Koolituse eesmärgiks oli anda teadmisi kompetentsipõhise hindamise põhimõtetest ning

hindamiskriteeriumide ja hindamismeetodite praktilisest rakendamisest kutsetaotleja hindamisel. Koolitused viis läbi Sirje Rekkor Tallinna Ülikoolist. Koolitustel osales kokku 274 inimest.

2. novembril toimus „**Kompetentsipõhine hindamine**“ koolitus maastikuarhitekti tulevastele kutse andjatele ning 22. novembril raamatukoguhoidjate kutse andjatele. Koolitused viis läbi Kersti Rodes Kutsekojast. Koolitustel osales 13 inimest.

5. novembril toimus kutse andjatele, kutsekomisjonide ja hindamiskomisjonide liikmetele koolitus „**Kutsed Eesti kvalifikatsiooniraamistikus**“, mille eesmärgiks oli kokkulepete tutvustamine kutsete paigutamise osas Eesti kvalifikatsiooniraamistikus. Samuti selgitati kutsestandarditele kvalifikatsioonitasemete määramise põhimõtteid. Koolituse viisid läbi Olav Aarna ja Kersti Rodes Kutsekojast. Koolitusel osales 35 inimest.

Kutsekoja töötajate koolitamine

Kutsekoja töötajatele toimusid järgmised koolitused:

- 28. jaanuar** Kompetentsikaartide kasutamine – Piret Jamnes, Fontes PMP OÜ,
- 18. mai** Kompetentside hindamismeetodid – Piret Jamnes, Fontes PMP OÜ
- 17 juuni** Kompetentsipõhine hindamine – Sirje Rekkor, Tallinna Ülikool
- 18. juuni** Kogemustest õpitu hindamise põhimõtete rakendamine (kutsestandardi) kompetentsuste hindamisel – Einike Pilli, Tartu Ülikool
- 30. august** Teaduslik-teoreetiliste käsitluste ja reaalse praktika vahelised seosed kutsesüsteemi arendamise kontekstis – Mare Pork
- 29. november** Enesehindamise koolitus – Kersti Päm

Summary in English

Upon hearing the term professional qualifications system, we often associate this with vocational education, but this is actually quite misleading. In fact, the professional qualifications system deals with assessment and recognition of employees' professional competences irrespective of what is the needed formal educational background. Professional qualifications system performs two complementing each other functions. On the one hand knowledge, skills and attitudes needed to operate in the labour market are identified. On the other hand, the correspondence of actual knowledge and skills of people in relation to requirements and expectations will be assessed.

The broader objective for operation and development of professional qualifications system is to support the competitiveness of employees in Estonia - to create preconditions for ensuring that the content of learning meets the requirements of the labor market. A strong and transparent professional qualifications system helps to assess and recognize the knowledge and skills of people, regardless of where and how the learning has taken place, making the professional qualifications internationally comparable as well.

Based on the Professions Act, Estonian Qualifications Framework (hereinafter referred to as EstQF) has 8 levels. The goal is to develop the EstQF into a framework that would encompass all types of qualifications in general education, vocational education and training, higher education, in-service training and retraining, as well as professional qualifications. Only the qualifications that have received state recogni-

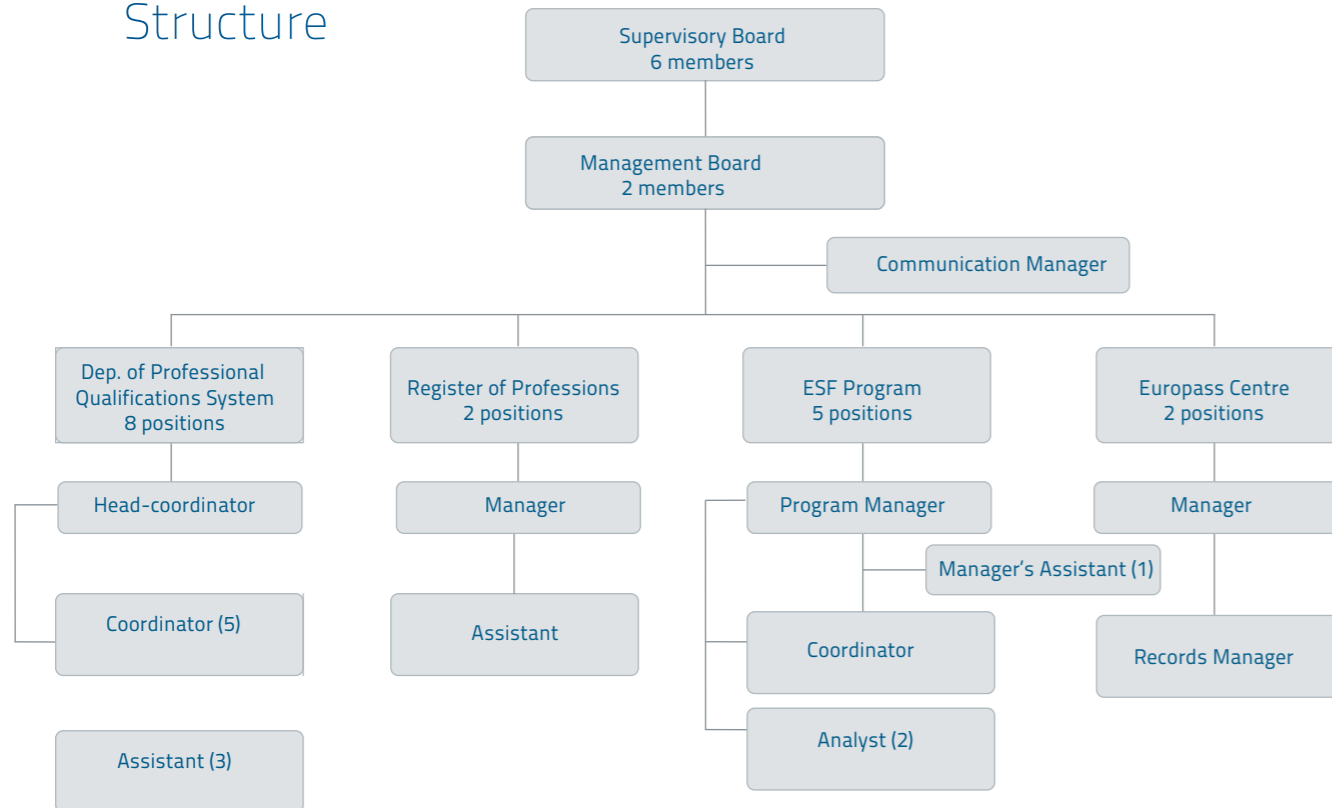
tion are placed in the EstQF. Partial qualifications and competencies can be assigned EstQF levels.

On 26 February 2010, Estonian Qualifications Authority (hereinafter referred to a EQA) became the National Coordination Point for the implementation of the European Qualifications Framework (EQF). By December 2010, a first report referencing EstQF to EQF was compiled. The report describes the process of referencing Estonian educational qualifications and professional qualifications to the EQF levels. Discussions among different stakeholder groups will be held based on this report and the final version of the report will be translated into English and submitted to the European Commission in autumn 2011.

2010 was a successful year for the EQA, for both their main activities as well as the development of the professional qualifications system. A comprehensive, functional, open and flexible Estonian professional qualifications system has been created. The system is basically voluntary and has yielded the professional certification of more than 55 000 people active in labor market, contributing significantly to the increase in the competitiveness of the labor force in Estonia.

This yearbook, third in the series, gives an overview of the most important events of the EQA, the work done by professional councils, development activities performed and international experiences gained in 2010.

Structure

The activities of the Kutsekoda are managed by the Supervisory Board consisting of 6 members and the Management Board consisting of 2 members. The Supervisory Board plans the activities of the Kutsekoda, organises the management and exercises supervision over the activities of the Kutsekoda and the Board.

In 2010, the Supervisory Board consisted of the following members:

Tarmo Kriis	Estonian Employers Confederation - Chairman
Siim Raie	Estonian Chamber of Commerce and Industry
Jüri-Sander Vaikma	Confederation of Estonian Trade Unions
Priit Vilba	Estonian Employee's Unions' Association
Anu Alber	The Ministry of Social Affairs (until 22.08.2010)
Egle Käärats	The Ministry of Social Affairs (from 24.09.2010)
Andres Pung	The Ministry of Education and Research

The Management Board consisted of two members: Olav Aarna (Manager, Analyst) and Maaja-Katrin Kerem (member of the management Board, Manager of European Social Fund program). In 2010, there were 19 employees in the Kutsekoda.

Pilte toimunud sündmustest aastal 2010

14.04.2010 Olustvere külastus Euroopa haridusjuhtide õppelähetuse raames

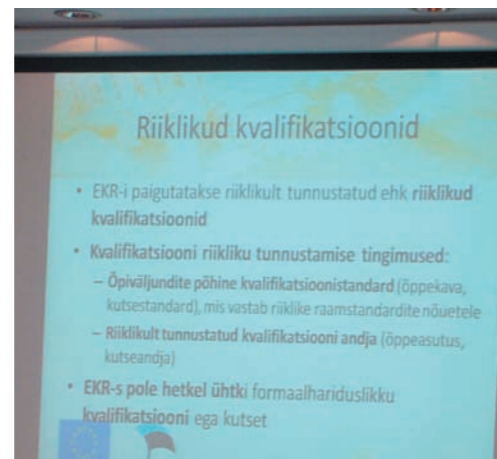
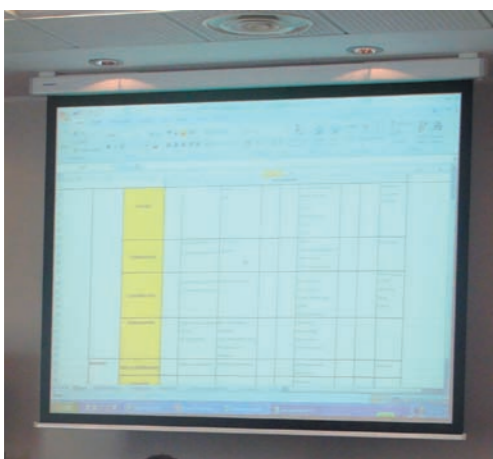

17.06.2010 Hindamiskoolitus Kutsekoja töötajatele

05.11.2010 Kutsekoja ESF programmi seminar

Artikkel „Kas uus õppekava on kurjast?”

Kutsekoja juhataja Olav Aarna artikkel, mis ilmus 21. jaanuaril Maalehes.

Kärast riiklike õppekavade ümber on võinud jääda mulje, et tegu on kurjade jõudude pahatahtliku sepitsuse ja halvasti varjatud sooviga algatada Trooja hobusena järjekordne haridusreform.

Eelmisel neljapäeval võttis valitsus vastu kaks tähtsat dokumenti: põhikooli riikliku õppekava ja gümnaasiumi riikliku õppekava. Õigupoolest ei olegi päris õige rääkida uuest riiklikust õppekavast, sest seni on meil alates 1996. aastast olnud üks - põhikooli ja gümnaasiumi riiklik õppekava.

Olen viimase kahe ja poole aasta jooksul olnud nende õppekavade tekkeprotsessiga lähedalt seotud ning püüan vastata mõnele lihtsale küsimusele. Kõigepealt, mis see riiklik õppekava üldse on?

Põhikooli riiklik õppekava ja gümnaasiumi riiklik õppekava on riiklikud haridusstandardid. Neist esimene on oma olemuselt põhiharidusstandard ja teine üldkeskharidusstandard. Täsub tähele panna, et tegu pole mitte koolitüübi, vaid õppetaseme standardiga. See tähendab, et riikliku õppekava keskmes ei ole mitte kool kui asutus, vaid õpilane ja tema areng, mille tarbeks peaks kool looma sobiva keskkonna.

Juba ammu ei tähenda standard karistusvahendit, vaid huvirühmade kokkulepet milleski elulises, et moodustas maailmas üheskoos toimetada. Riikliku õppekava puhul on selleks eluliseks ja oluliseks ühine arusaam sellest, millisena me tahame põhikooli ja gümnaasiumi lõpetajat näha ning milline peaks olema selleks vajalik arengukeskkond ja õppekorraldus.

Õppekavaga seoses räägitakse kavandatud, elluviidud ja tegelikult kogetud õppekavast. Kavandatud õppeka-

va on dokument, mis on elluviidava õppekava aluseks. Elluviijaks on aga õpetaja. Seetõttu on elluviidavaid õppekavu palju rohkem kui kavandatud.

Õppekava kui püramiid

Tegelikult kogetud õppekava on see, mis jõuab iga õpilaseni. Ja neid õppekavu on mõistetavalt kõige rohkem. Iseloomulik on ka see, et need kolm õppekava tasandit võivad omavahel konfliktis olla.

Õppekava üldosa on nagu püramiidi tipp, mis määratleb, kuidas ühiskond inimest käsitleb, millised on ühiskonna põhiväärtused, mida ühiskond õpilaste jaoks tähtsaks peab ja kuidas selleni jõudmist näeb. Ilmselt on loomulik oodata, et inimene peaks iseendast ja maailmast aru saama ning oskama koos teiste omasugustega siin ilmas võimalikult õnnelikuna elada. Püramiidi aluse poole edasi liikudes tulevad ainekavad, mis määratlevad eri ainevaldkondade õppe eesmärgid ja õppeainete sisu. Riiklikus õppekavas kirjeldatu on vaid head kavatsused, kuidas peaks olema. Iga kooli õppekava täpsustab neid kavatsusi ja lisab nende kooli omapära.

Oma koht on kavandamises ka õpilase ja tema vanemate huvidel ning nendest johtuval valikutel. Oleks loomulik, et ühiskonna ootused ja huvid ning õpilase ootused ja huvid oleks mõistlikus tasakaalus. Sama loomulik on, et täiskasvanumaks saades laienevad õpilase otsustusruum ja valikuvõimalused.

Lüklilik maailmapilt

Õppekavade pideval uuendamisel on kaks lihtsat põhjust. Kõigepealt see, et maailm meie ümber pidevalt muutub ja need muutused peavad kajastuma ka selles maailmapildis, mis põhitasemel ja kesktasemel õppides luuakse.

Seetõttu peetakse vajalikuks iga 10-12 aasta järel riiklikud õppekavad kriitiliselt üle vaadata. Siin peitub ka põhjus, miks paljud ainekavad üha mahukamaks kipuvad muutuma.

Õppekavu tuleb uuendada aga ka sellepärast, et praeguse õppekava rakendamise kogemus on toonud selgelt välja mitmed probleemid. Esmalt on täheldatud, et riikliku õppekava üldosa ja ainekavad on nagu kaks eraldiseisvat maailma.

Ka kipuvad ainekavad olema omavahel halvasti seotud. Ja mingil määral on õpilane nende kahe põhjuse tagajärjel krooniliselt ülekoormatud ja lükliliku maailmapildiga. Terviku seisukohalt on väga tähtis ka õige arusaam hindamisest (ka enesehindamisest), selle otsustarbest ja meetodidest.

Loetletud probleemide leevendamine oli seatud eesmärgiks ka riikliku õppekava uuenduse lähteülesandes, mida õppekava nõukogu on koos Riigikogu kultuurikomisjoniga korduvalt arutanud ja täpsustanud. Nagu nimigi viitab, oli lähteülesanne aluseks õppekava arendustegevusele.

Tulemuse üle saame aga otsustada eelkõige selle järgi, kuidas seatud eesmärgid realiseeruvad ja kas käärid õppekavades sõnastatud ootuste ning õpilaste tegelike õpitulemuste (mitte hinnete) vahel vähenevad.

Ma ei näe mingit põhjust, miks peaksid õpetajad või õpilased uusi õppekavu kartma. Tegu on ühe sammuga loomulikus arenguprotsessis, kus ühtki sisult revolutsioonilist muudatust pole kavandatud.

Põhitaseme ja kesktaseme õppe kirjeldamine kahes eraldi dokumendis tähendab sammukest õppija arengu kesksema käsituse suunas. Erinevalt paljudest opponentidest ei näe ma siin otsest sidet põhikooli ja gümnaasiumi kui institutsioonide võimaliku lahutamise. Ülikoolis peetakse ju enesestmõistetavaks, et bakalau-reuse-, magistri- ja doktoriastme õppekavad on eraldi dokumendid, sest tegu on eri õppeastmetega.

Mitte ainult roosad prillid

Eeltoodust võib jääda mulje, et vaatan uusi, täpsemalt küll uuenenud õppekavu jäägitult läbi roosade prillide. Aga on kaks küsimust, mis minu hinge kriipima jäävad. Neist üks puudutab kesktaseme õppe ühtsust ja teine riigiüksameid.

Gümnaasiumi riiklik õppekava on üldkeskhariduse standard. Selle kõrval on kutsekeskhariduse riiklikud õppekavad, mis analoogselt gümnaasiumi omaga on aluseks kutseõppeasutuse õppekavade koostamisel. Vaatamata korduvatele üleskutsetele määratleda gümnaasiumi riikliku õppekava arenduse käigus selgelt ka üld- ja kutsekeskhariduse ühisosa, jäi see ülesanne antud etapil kahjuks täitmata. Kindlasti ei sobi minu maailmapilti ka hägusavõitu kompromisslahendus, mis puudutab gümnaasiumi lõpetamist ja riigiüksamite osa selles. Mulle on kindlasti sümpaatne matemaatika tähtsustamine emakeele ja võõrkeele kõrval.

Ma ei pea mõistlikuks pakutud lahendust: kui ei õnnestu riigiüksamit sooritada, võid lõpetada kooli ka koolieksamitega. Rahvatarkus ütleb, et koera saba jupiti raiumine ei tee protsessi vähem valusaks. Ja selleks õnnetuks sabaks on riigiüksamid nende praegusel kujul.

Kui lähtuda eeldusest, et kesktaseme õpe on tervik, siis ei ole millegagi põhjendatud, et gümnaasiumi lõpetamiseks tuleb sooritada riigiüksamid, kutsekeskhariduse omandamisel seda nõuet aga pole. Ja lahenduseks ei ole kindlasti see, et viime riigiüksamid ka kutseõppeasutusse sisse.

Tundub, et õpilasomavalitsuste liit on oma ettepanekuga küpsuseksamitest hästi tabanud riiklike õppekavade uuendamise ühte keskset taotlust. Kokkuvõttes tuleks hinnata eelkõige seda, mil määral on saavutatud eesmärgiks seatu - õpilase terviklik arusaam maailmast, iseendast ja oma kohast selles.

Tahan kinnitada, et riiklike õppekavade, nagu ka kooli õppekavade uuendamine, ei lõpe kunagi. Seetõttu oleks meile kõigile kasulik ennast selle paratamatusega lepitada ja kahtlustada kaaskodanikke eelkõige heades kavatsustes.

Artikkel „Sõelub terad sõkaldest“

Kutsekoja koordinaator Kristina Ruhno kirjutas 19. märtsil Õpetajate Lehes, kuidas kutsetunnistus aitab leida kompetentset tööjõudu.

Tööandjad peavad kutseoskuste kõrval tähtsaks töötaja avatust, ettevõtlikkust, hoolivust, kokku lepete järgimist, muutuste ja pingetega toimetulekut.

Inimeste tööedu rajaneb nii kutse- kui ka käitumisoskustel. Konsultatsioonifirma SHL Grupi teadlaste üle maailma korraldatud uuringute tulemused kinnitavad, et tööandjad teevad inimesi tööle võttes valiku kutseoskuste järgi, aga vabastavad neid käitumise ja hoiakute sobimatuse tõttu.

Töö kiire ja korralik

Ühel päeval otsustas pererahvas, et köögipiidi aeg on ümber ja vaja on uut. Väikelinnas teati täpselt, kes on parim meistriees. Aga võta näpust! Meistriga kaubale saamine oli aeganõudev ja kallis, sest kvaliteetset tööd hindab kõrgelt nii tegija kui ka tellija. Tellijaist polnud puudus ja töö ooteaeg oli pikk. Ei jäänudki muud kui valida parima asemel keskpärane. Tulemus polnud ju väga laita, aga kui pliit pärast kahte nädalat lõpuks valmis, ohkas pererahvas siiski kergendatult. Tööd oli teinud mees, kelle sõnaosavus seljatas käteosavuse ja nõnda see kivitolmune töö aina venis.

Kõik, kes külastavad Viru keskuse toidumaailma, võivad kassas kohata rõõmsameelset ja särasilmset noort teenindajat. Tal jagub tähelepanu kõikidele ostjatele, igaüks on talle justkui hea tuttav. Piigat ümbritsev sõbralikkuse ja hoolivuse fluidum meelitab ikka ja jälle just tema kassa juurde, olgu järjekord kui pikk tahes.

Edukate valikute alus

Teadmiste, oskuste ja hoiakute välja selgitamine enne inimeste tööle valimist ja koolitamist nõuab ettevalmistust ja aega. Koos tööandjate, koolitajate ja töötajatega sõlmitakse kokkulepped ja vormistatakse need riiklikult tunnustatud kutsestandarditena. Nii saavad töötajad aru tööandjate ootustest ning õpetajad ja koolitajad kindlustunde, et õpetavad just seda, mida tööturg vajab.

Kutsestandardid aitavad töötajatel hinnata, kas nende teadmised ja oskused on sellised, nagu nõutakse. Kui see on nii, antakse inimesele kutsetunnistus.

Piirideta maailma piirid

Kutsestandard teeb kutse mõistetavaks ja mõõdetavaks ning kirjeldab, millist töötajat tööturul vajatakse. Kutsetunnistus on töötaja kompetentsuse mõõdupuu ka rahvusvaheliselt ning Euroopa riikides tööleasumisel nõutakse sageli kutsetunnistust. Nii on teada hiljutine juhus, kus Euroopa tellija ei jäänud rahule Eestis allhanke korrast tehtud töö kvaliteediga. Töö tegijale anti valida – korva kahjud või saada töötajad tehtut parandama. Valiti viimane. Enne tööle lubamist küsiti kohalesaadetud töötajatelt aga kutsetunnistust. Seda polnud paraku kellelgi. Lahkelt pakuti võimalust hankida kutsetunnistus kohapeal.

Välisriigi kutsetunnistuse taotlemine eeldanuks kopsakat kukrut, sestap ei jäänud eestimaalastel muud kui jalad selga võtta ja tulla kutsetunnistust taotlema kodumaal, et seejärel pääseda tööd parandama. Pole keeruline arvata, et pärast seda nõuab allhankija kõigilt oma oskustöötajatelt kutsetunnistust.

Artikkel „Kompetentsus elukestva õppe süsteemis“

Kutsekoja juhataja Olav Aarna ning Europassi Keskuse koordinaator Margit Paakspuu kirjutatud artikkel ilmus aprillikuu Äripäeva ajakirjas Tööjõuturg

Suurendamiseks Euroopa konkurentsivõimet ja edendamaks tööjõu vaba liikumist on Euroopa Liit (EL) arendamas ühtset elukestva õppe ruumi. Selle arengu nurgakivideks on: arusaam kolmest elukestva õppe liigist (formaalsest, mitteformaalsest ja informaalset õppest), püüd kvalifikatsioonidena tunnustada ka seda, mida me mitteformaalselt ja informaalset, sh tööprotsessis õppinud oleme ning taotlus muuta erinevate riikide kvalifikatsioonid omavahel võrreldavaks. Seejuures mõistetakse kvalifikatsiooni all ametlikult tunnustatud kompetentsust, st asjatundlikkust mingil alal. Inimese tööalast kompetentsust näitab kutsetunnistus. Neid on Eestis välja antud juba üle 46 tuhande.

Euroopa ühtse elukestva õppe ruumi arendamisel on keskne roll täita kvalifikatsioonisüsteemidel ja kutse-süsteemidel. Olles liideseks tööturu ja elukestva õppe süsteemi vahel, toimub kutsesüsteemis kaks põhiportsessi. Ühest küljest tõlgitakse tööturu nõuded ja ootused inimeste tööalasele kompetentsusele kutsestandardite ja õppekavade keelde. Teisalt aga hinnatakse inimeste tegeliku kompetentsuse vastavust nendele nõuetele ja ootustele. Seega peaks kutsesüsteemis kui liidese toimuma tõrgeteta kahesuunaline liikumine.

Kutsesüsteemi keskmes on kutsestandardid, mis kirjeldavad nõudeid ja ootusi inimese tööalasele

kompetentsusele mingil kutsealal. Kutsestandardite koostamisel osalevad eelkõige kutse- ja erialaliidud, tööandjate ja töövõtjate organisatsioonid, sageli ka riigi- ja õppeasutuste esindajad. Vaatamata kehtivate kutsestandardite soliidsele arvule (üle 800) need paljudel kutsealadel siiski veel puuduvad. Seega puudub ka loomulik lähtekoht õppekavade koostamiseks. Vahel ei leia aga olemasolevaid kutsestandardid veel kasutamist õppekavaarenduses.

Euroopa Sotsiaalfondi (ESF) toel ja Kutsekoja eestvedamisel täidetava programmi „Kutsete süsteemi arendamine 2008-2013“ käigus liigume me selles suunas, et lisaks ametikohtade arvu muutustele erinevates majandussektorites oskaksime kirjeldada ja prognoosida ka tööturu struktuuri kvalitatiivseid muutusi. Viimaste hulka kuulub uute ametite ja kutsete tekkinine ning olemasolevate kadumine või nende kompetentsuse profiili oluline muutumine.

Kutsesüsteemi kaasajastamine seisab ees kõigis majandustegevuse valdkondades. See tähendab eelkõige tööd kutsestandardite, õppekavade ja kompetentsuse hindamise alustega. Tähtis on, et eelseisvaid uendusid käsitletak kõikides valdkondades ja kutsealadel võimalikult ühtselt. Selle tingimuse täitmiseks on vaja alustada valdkonna kutsete kaardistamisest. Kutsete kaardilt selgub, milliseid kompetentse valdkonnas üldse vajatakse ja kuidas neid otstarbekalt ühendada kutseteks või osakutseteks.

Kutsestandardite uuendamise etapile järgneb õppekavade uuendamine. Üheks terviklikult toimiva kutse-

süsteemi tunnuseks peab saama ka võimalus ühitada õppeasutuse (kutsekooli, rakenduskõrgkooli või ülikooli) lõpetamine antud kutsealasse sisenemiseks mõeldud kutse andmisega. See saab võimalikuks, kui õppekava on kooskõlas kutsestandardiga, st õpe on suunatud kutsestandardis kirjeldatud kompetentsuse saavutamisele ja õpitulemuste hindamine toimub usaldusväärsel viisil.

Kõik eelkirjeldatu ei ole aga ühekordne pingutus, mida ESF programmi toel tehakse. Teatava perioodilisusega tuleb valdkonna kaardistamist ning kutsestandardite ja õppekavade uuendamist jälle ja jälle korrata. Sama käib ka oma kompetentsuse perioodilise hindamise ja ametliku tunnustamise kohta kutsetunnistusega. Uued, kompetentsipõhised kutsestandardid ja kutse osade kaupa taotlemise ning andmise võimalus muudavad need protsessid paindlikumaks.

Ümberkujundatav kutsesüsteem peaks paremini võimaldama arvestada ja tunnustada elukestva õppe tulemusi, sh varasemat töö- ja õpikogemust ning muuta erinevad kvalifikatsioonid rahvusvaheliselt paremini võrreldavaks. Selleks otstarbeks võtsid Euroopa Parlament ja Nõukogu 2008.aasta 23.aprillil vastu soovituse „Euroopa ühtne elukestva õppe kvalifikatsiooniraamistik“ (EQF). See raamistik määratleb kaheksa kvalifikatsioonitaset teadmiste, oskuste ning iseseisvuse ja vastutuse ulatuse terminites. Soovituse rakendamine eeldab, et esmalt seovad EL liikmesriigid oma riiklikud kvalifikatsiooniraamistikud EQF-ga ja 2012. aastast lisatakse kõigile väljastatavatele tunnustuste ja diplomite lisadel viide sobivale EQF-i kvalifikatsioonitasemele. Eesti kvalifikatsiooniraamistikus on samuti kaheksa taset, mis ühilduvad EQF-ga.

Viis aastat tagasi loodi EL liikmesriikide, kandidaatriikide ning Euroopa Majanduspiirkonna vahel Europassi võrgustik. Võrgustiku eesmärgiks on inimeste kompetentside ja kvalifikatsioonide läbipaistvuse ning võrreldavuse suurendamine, et lihtsustada õpirännet ning tööalast liikuvust erinevate riikide ja majandussektorite vahel.

Sellekohased põhimõtted sõnastati Kopenhaageni deklaratsiooniga. Deklaratsioonis on märgitud, et inimeste kutsealasele ettevalmistusele tuleb anda Euroopa mõõde, mis põhineb riikide ja institutsioonide koostööl ning partnerlusel. See omakorda peab põhinema läbipaistvusel, informatsiooni kättesaadavusel ja nõustamisel. Nende põhimõtete rakendamiseks soovitati tuua Europassi nimetuse alla dokumendid, mis kirjeldavad õppija või töötaja kompetentsust.

Europass põhineb viiel dokumendil, millest kõige laialdasemalt kasutatakse Europassi CV ühtset vormi. Nii teab tööandja, et ta saab ühes kindlas formaadis CV, mida tal on kergem läbi vaadata ja töötaja ei pea muretsema, kas tema CV vastab just selle riigi nõuetele. 2009. aastal koostati Euroopas üle kahe ja poole miljoni Europassi CV. Kindlasti ei tähenda aga Europassi CV rakendamine seda, et iga riigi omapärad CV koostamisel peaksid ära kaduma. Pigem on see võimalus vähendada teise riiki tööle kandideerimisega seonduvaid probleeme. Eesti Europassi Keskusest, mis töötab Kutsekoja koosseisus, saavad inimesed ka nõu küsida, kui neil puudub CV koostamise kogemus.

Europassi CV juurde kuuluvas keelepassis kasutatakse inimese keeleoskuse määratlemisel Euroopa

Nõukogu keeleoskussüsteemi 6-tasemelist enesehindamisskaalat. Keelepass julgustab inimesi oma keeleoskust kirjeldama, määratledes eraldi iga keele mõistmise, rääkimise ja kirjutamise tasemed. See muudab keeleoskuse kirjelduse arusaadavamaks ja konkreetsemaks.

Europassi dokumentideks on ka diplomilisa ja kutsetunnistuse lisa, mille eesmärk on anda ülevaade inimese kõrgharidusalastest saavutustest või kutsealasest kompetentsusest. Viies dokument – õpirände tunnistus on salvestus välisriigis saadus õpi- ja töökogemusest.

Europassi dokumentide ülesanne on tegelikult palju laiem, kui esialgu tundub. Peale selle, et lihtsustada tööle kandideerimise protsessi erinevates riikides, tähtsustab Europass välismaal saadud kogemusi, kohanemisvõimet ja tolerantsust. Need, kes on elanud mõnda aega teises kultuurikeskkonnas, mõistavad ja väärtustavad kultuuride erinevusi ka oma riigi sees. Samuti arendab välisriigis õppimine, töötamine või praktiline osalemine sotsiaalseid oskusi, ilma milleta on raske tööturul hakkama saada.

Väljaandja: Sihtasutus Kutsekoda
Tallinn
Mustamäe tee 16
Tallinn 10617
tel 679 1700
faks 679 1701
kutsekoda@kutsekoda.ee

